СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 16. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 23-го січня 1946. No. 16. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, January 23, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ПІДВИШКА ПЛАТНІ І КОНТРОЛЯ ЦІН — У ПОСЛАННЮ ПРЕЗИДЕНТА

Послання президента Герія С. Трумана перечитане окремо в обох палатах конґресу в понеділок 21 січня обіймає дві головні частини: 1. дискусію нутрішних справ краю і 2. дискусію заграничних справ. Домашні справи є звязані тісно з буджетом на скарбовий рік 1946-47.

Загальні завваги.

Пригадуючи на вислови президента Рузвелта в його посланню з минулого року, през. Труман ствердив, що Рузвелтові передбачування здійснилися і що 1945 рік був одним з найбільших в історії людства щодо осягів. Не лише закінчено найбільшу війну і зломано дві велитенські мілітарні держави, Німеччину й Японію, але покладено підстави під Орґанізацію Обєднаних Держав. Наша участь в цих подіях була одна з найуспішніших. За цей успіх ми заплатили жертву життя 330,000 наших вояків. Початок 1946 року застає Злучені Держави сильними і самопевними. Ми маємо велитенські природні багатства, розвинений промисл і робітничі орґанізації і спосібних громадян; маємо уряд, який багатий досвідом та інформаціями потрібними для допомоги населенню.

Після війни маємо великі завдання, а до їх переведення треба відваги й осторожности. Внаслідок еволюції століть ми опинилися в такім положенню, що треба нам вмішуватися в наладнання відносин між поодинокими державами.

Заграничнa політика.

Нам треба подбати, щоб Орґанізація Злучених Держав перемінилася в репрезентацію одної світової суспільности. Коли ми вступаємо в нову міжнародну еру, ми переймаємо велику відповідальність. Це справа замотана і вимагаюча постійної уваги. Коли виринуть труднощі в наладнуванню міжнародних справ, Злучені Держави не будуть їх наладнувати так, що посвятять свої ідеали або життєві інтереси, або інтереси преятелів. Наш край не буде стояти безчинним, коли треба буде боронити прав малих держав. Коли мир має бути збережений, треба його оперти не лише на силі, але й на справедливости. Представники менших держав мусять мати голос у справі миру так само, як і великі держави. Підставвою американської світової політики будуть засади, проголошені президентом в Дні Фльоти у Ню Йорку.

Нутрішні справи Злучених Держав.

Обговоривши поодинокі заграничні справи, як відносини в Кореї, заграничну економічну політику, окупацію Німеччини й Японії, президент перейшов до дискусії нутрішних справ краю. Він згадав про те, як дехто заповідав конечність інфляції у повоєннім періоді. У практиці виявилося, що зовсім можливе є виминути інфляції і довести до устійнення господарки навіть учасі реконверзії. Це ще не значить, щоб небеспека вже цілковито минула. Небеспеку можна виминути тоді, коли ми зможемо контролювати ціни на продукти і коли між підприємцями й заробітниками настануть мирні відносини. Щоби забеспечити кожному воякови-ветеранови і всім іншим громадянам працю, треба розвинути промисл і пустити в рух підприємства. Програма мусить бути двояка: на коротку мету і на дальшу. Повна продукція є найліпцою забеспекою для праці, а повна заплата є забеспекою для закупна продуктів. Саме найважчою справою тепер є наладження платні, а до цього може довести кооперація капіталу й праці. Для допомоги у наладнанню спорів між капіталом і працею президент піддав конґресови кілька законопроєктів. Їх треба перевести в життя для загального добра. При цій нагоді президент пригадав, що конґрес матиме до полагодження 21 справ, які вже є предложені, або будуть предложені. Між ними є такі, як продовження контролі цін поза 30 червень; продовження воєнних повновластей президента ще на пів року; субсидії для харчевої продукції, щоб утримати теперішні ціни продуктів; продовження поборової служби; законопроєкт про повну працю; піднесення мінімальної заробітної платні.

Буджет краю на фіскальний рік 1946-47.

Предкладаючи буджет на скарбовий рік, який зачинається з днем 1 липня, президент вказав, що це є майже зрівноважений буджет, бо не треба буде затягати нової позички. Видатки мають виносити $35,860,000,000, приходи $31,513,000,000, отже лишається дефіцит $4,347,000,000. Усього довгу має Америка з кінцем минулого року 271 біліонів, довгу має бути сплаченого чотири біліони. На покриття дефіциту і на сплату довгу вжиється скарбової готівки. Так само ще цього року сплатиться довгу на три біліони, отже разом довг зменшиться на сім біліонів.

Новий президент Бразилії обійме владу з кінцем січня

Нововибраний президент Бразилії Евріко Ґаспар Дутра перебере урядування 31. січня. Він уже поробив приготування до обсадження нового міністеріяльного кабінету. Міністром закордонних справ має стати Хоао Невес да Фонтура з Ріо Ґранде до Суль. У 1942 році він був висланий як амбасадор до Потртуґалії. Його вважають за приязно наставленого до Злучених Держав Північної Америки. Міністер праці буде Октасіліо Неґрао Ліма, а міністром війни ґен. Педро де Ґоес Монтейро. Після обняття влади новий президент має доглянути перевеедння нової конституції, яку ухвалять Конституційні Збори.

АМЕРИКА ХОТІЛА ДАТИ ЯПОНІЇ НОВУ ҐВІНЕЮ ПЕРЕД ВІЙНОЮ.

Вчасі переслухання в Комісії Перл Гарбору у Вашинґтоні сенатор Ферґусон виявив, що Америка хотіла передати Японії остров Нову Ґвінею в заміну за те, що Японія вицофається з Китаю. Америка хотіла в такий спосіб помогти японцям „ратувати своє лице". Злучені Держави мали навіть дати Японії позичку для за-купна цього острова, а Японія мала опісля сплатити її кораблями. Очевидно, що на таку трансакцію малаб наперед згодитися Австралія й Голяндія. Адмірал Кімел, який кінчив свої зізнання перед комісією, запитаний, чи він знав про такі пертрактації, відповів, що його про це не повідомлено тоді, як він був комaндантом фльоти в Перл Гарборі.

АДМІРАЛ КІРК АМБАСАДОРОМ ДО БЕЛЬҐІЇ.

Президент Труман назначив віце-адмірала Алана Ґ. Кірка амбасадора до Бельґії. Його іменування піде під одобрення сенату. Водночас з Білого Дому проголошено, що комодор Джеймс К. Вардаман, назначений членом Ради Реґентів Федеральної Резерви на час 14 літ. Вардаман був досі прибічним помічником президента в морських справах. Він був в банковім бизнесі понад 25 літ.

ПОТВЕРДЖУЮТЬ ВИСИЛКУ БАВОВНИ ДО БУВШИХ ВОРОГІВ.

Департамент стейту потвердив, що з Америки будуть вислані до Німеччини і до Японії значні припаси бавовни, щоб оживити в цих краях домашний промисл. Одначе департамент заперечив поголоски, начеб це мало значити злагіднення політики супроти цих країв.

В Києві самі німці признаються до мордів цивільного населення в Україні

Ню Йорк Таймс (що далі пише Київ-Росія!) містить довший звіт з судового процесу, що відбувається у Києві проти німецьких ґенералів та інших німців, усіх разом 15, за їхні воєнні злочини. Кореспондент Брукс Аткінсон пише, що це виглядає неправдоподібним, щоби ті люди могли вчинити це, до чого вони самі на суді признаються. Націст Ґеорґ Гайніш признає, що як льояльний націст дав згоду на вимордовання 3,000 дітей з жидівсько-міщаних подруж в Мелітополі, а теж і населення трьох сіл, що збунтувалося проти німецької окупації. Страшні звірства в Україні з 1943 року вважав він льоґічним вислідом програми, щоби винищити українців і приготовити Україну для кольонізації німцями. Ґен. Карль Берґгардт намагається доконче приподобатись судови і признається, що він свого часу вірив, що чим більше вивішається українців, тим лекше буде можна перевести німецьку кольонізаційну програму. Він признався, що видавав прикази на цілковите винищення населення, згідно з тайними інструкціями Гітлера по розгромі під Сталінґрадом. Він теж дав приказ на висилку 5,000 українців до Німеччини. Казав, що війна на сході була через інструкції Гітлера страшна, така, що переходить людську уяву. Капітан Оскар Валізер, націст з 1935 року, признає, що розстрілював советських громадян безогляду на вік. Сам розстріляв до 30 осіб, катував полонених, дав приказ розстріляти 700 осіб. Капраль Шадель, що виглядає дурноватим, каже, що бив сільських урядовців і спалив містечка Кронру і Разки. Ґен. Павль Шер, поліційний комісар Києва, доставляв полисменів, що розстрілювали советських горожан, які були партизанами, чи супротивлялись депортаціям. Ляйтнант Кноль признає, що виконав пять смертних присудів та розстріляв одного чи двох жидів, а також комісара, якого забрав з шпиталю. Висказує жаль, що стільки нещастя завдавав советським горожанам. Ганс Ізенман казав, що належав до відділу, що систематично розстрілював жидів, та що такі методи є противні усім можливим законам людськости.

ЗА СВОБОДУ ПРЕСИ, ДУМКИ І СЛОВА.

Провідник палати послів, Герберт Морисон, говорив у Лондоні зприводу століття істнования „Нюз Кронікл". Казав, що мирна демократія може існувати як демократія і в мирі тільки тоді, коли вона базується на опініях, вироблених на підставі добрих інформацій. А ті інформації можуть дати загалови тільки часописи, що мусять бути вільні від державної контролі й всякої іншої. Часописи мають подавати правдиво новинки і щиро їх розбирати, що вони означають. Це є підстава доброї ґазети і доброї журналістики. Мусить бути свобода щодо цього, що говориться, що думається, і що друкується.

КОМУНІСТИ ГОТОВІ ПРИЙТТИ ДО ВЛАДИ В ФРАНЦІЇ.

Такий може бути вислід резиґнації ґен. де Ґоля та уступлення його уряду. Комуністи правилиб тоді разом з соціялістами.

БУДЕ МАЛО МЯСА!—Страйк мясарських робітників спричинив уже поважну крізу в доставі мяса і мясних виробів. Всюди відчувається уже їхній брак і заповідають, що буде далеко гірше. Робітники домагаються підвишки платень до суми 25 центів на годину. Картина, яку маємо перед собою, це збори страйкуючих робітників у Ню Йорку.

СОВЄТИ ЗААТАКУВАЛИ БРИТАНІЮ В О.О.Д. В СПРАВІ ГРЕЦІЇ Й ПОДІЙ НА ЯВІ

Зачинає виходити на яв „велика політика" в Орґанізації Обєднаних Держав, яка усіх дуже турбує. А та політика обявляється тепер у тому, що як ти заатакуєш мене, то я заатакую тебе". Отже так є, що Совєти вважають британською „інтриґою" це, що Іран віднісся до Ради Забеспеки Обєднаних Держав з проханням вглянути в совєтсько-іранський спір, згл. в те, що діється в північнім Ірані, в Азербейджані, де є совєтська армія, що піддержує чи викликує революцію в тій провінції. У відповіди на те, Совєти віднеслися тепер до Ради Забеспеки, щоби вона інтервенювала у справі Греції й Яви. Амбасадор Ґромико написав листа до Ради Забеспеки, в якому каже, що він дістав поручення з Москви інтервенювати в справі Греції, бо Британія вмішується там у нутрішні справи краю і вживає війська, щоби піддержувати реакційні сили проти демократичних. Ґромико написав листа в такий спосіб, що підібрані ним слова цілковито нагадують ноту Ірану проти Росії.

ДРУГУ АТАКУ ПОВІВ МАНУЇЛЬСЬКИЙ.

В часі як заатакував Британію Ґромико на підставі поручення з Москви, то таке саме зробив Дмитро Мануїльский на поручення уряду України. Він теж вистосував до Ради Забеспеки О.О.Д. листа, що теж подібний формою і словами до ноти Ірану проти Росії, а в якому заатакував Британію за те, що вмішується у нутрішні справи Індонезії та ще вживає до цього японських військ.

НЕСПОДІВАНКА ДЛЯ БРИТАНІЇ.

Урядові британські кола вважають совєтську атаку в О.О.Д. за несподіванку. Вони кажуть, що самі впливали на представника Ірану, щоби тепер не предкладав конфлікту з Росією до вирішення Ради Забеспеки. Далі кажуть, що в справі Ірану є жалоба збоку покривдженої беспосередно сторони, коли Совєти порушують справи інших країв, з якими безпосередно не звязані. Та признається, що формально Совєти мають право і таке робити.

ЧИ ТАКИЙ „НОВИЙ ДУХ"?

Так питають себе численні делеґати, що зїхалися на наради Асамблеї Обєднаних Держав. Кажуть, що те, що зачалося між двома потугами — Совєтами і Британією — є повторенням цього, що було в давній Лізі Націй.

НАДІЯ, ЩО ПОЛІПШИТЬСЯ.

Коли іде про те, щоби хвилево направити ситуацію в Орґанізації Обєднаних Держав, то є на це надія. В Ірані зрезиґнував премієр Ебраґіп Гакімі. Тепер заповідають, що прийде узяд, на який Совєти будуть глядіти більше прихильно. Він готов цофнути з Ради Забеспеки О.О.Д. прохання, щоб вона інтервенювала в спорі Ірану з Совєтами і почне наново переговорювати з Совєтами. Наступним премієром мав би стати Аґмед Салтанаґ, великий землевласник в тій території Ірану, що є під совєтською військовою окупацією. Він є прихильний Совєтам. За ним має бути американський уряд, а проти нього Британія.

ЧИ НЕ ПОЧАТОК ЗЛУКИ З СССР?

Так питають американські кореспонденти, що звідомляють з Будапешту, Угорщина, про запросини відвідин, які одержав угорський премієр, Жортан Тілді, збоку румунського премієра Петру Ґрози. Відвідини малиб відбутись у Букарешті, дня 23. лютого. Іде про те, щоби була цлова юнія між обидвома краями. В справі такої цлової юнії працюють Совєти. Вони ще мають дальший плян: встановити таку цлову юнію між Югославією, Румунією і Угорщиною. З Чехословаччиною якось наразі не іде так добре через її спір з Угорщиною, але й це згодом наладнається. Ті, що добре приглядаються тим подіям, заповідають, що впродовж певного часу „цлова юнія" ввійде в склад Совєтського Союзу.

ПЕРЕМАГАЮТЬ СОЦІЯЛІСТИ.

Американська мілітарна влада в Німеччині знов здивована зприводу відбуваючихся на її території виборів. Спершу здивувались, що німці пішли так масово до виборів, а тепер дивуються, що перемогають при виборах соціяльні демократи. Другими по них є католики, що творили в давному німецькому парляменті центр.

ПЯТИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

Британські лейборити та французькі й італійські соціялісти рішили на нарадах відновити Соціялістичний Інтернаціонал, що збиреться на наради в 1947 році. Таке заповів у Лондоні журналістам Пієтро Нені, італійський віце-премієр. Він теж сказав, що це нове тіло буде можна назвати Пятим Інтернаціоналом. Наразі побоються одного, а саме цього, що проти цього буде Росія.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТВЕРДЕ СЛОВО ОСТОРОГИ

Перемога над тоталітарними лихами — націзмом і фашизмом — коштувала нас і світ стільки жертв крови і майна, що це булоб непростимим гріхом, якщоб ми тепер не забезпечились усіми способами проти цього, щоб ті лиха тут чи деінде наново не ожили і не стали згодом новою загрозою. Зокрема, щоб вони не зявились на американській півкулі.

З цього боку треба повитати просту і ясну мову Спруіла Бредена, бувшого нашого амбасадора до Аргентини, якою він дав усім пізнати і зрозуміти, що Злучені Держави не дозволять на те, щоби фашизм міг вдержуватись десь у тій гемісфері. Хоч він не сказав, до кого властиво його слова відносяться, то нема ніякого сумніву, що він мав на думці Арґентину. Його мова, це так сказати, урядова осторога, висказана високим урядовцем департаменту стейту. Та хоч вона звернена властиво проти Арґентини, то саме тому, що не вжито назви краю, вона має ще загальніше значення.

Бреден підкреслив, що вже більше не буде в Злучених Державах тої байдужности, яка дозволила була розвинутись і порости в силу фашизмови і націзмови до таких розмірів, що вони могли викликати другу світову війну. Значиться, що як тільки та язва буде проявлятись денебудь на американській півкулі, то це буде нашим бизнесом, каже Бреден, її знищити. Замітне, що тут говориться виразно теж і про саму „ідеольоґію". А згадується виразно тому, що ідеольоґія фашизму та націзму добачує своє здійснення тільки у війні. З цього льоґічне заключення, що з такою ідеольоґією не може бути ніякого примирення вже зогляду на саму забезпеку Злучених Держав. Фашистівський тоталитаризм це рушниця, якої дуло звернене в нашу голову, казав Бреден. Фашизм і мир це вода і огонь. Їх ніяк не можна погодити. Так як не можна вірити фашистівським провідникам, коли вони говорять про мир. На це дав численні докази Гітлер.

Бреден ще представив силу американської демократичної системи, в протиставленню тій, що її буде тоталітаризм. Війна, казав він, виявила наглядно, що наша система ліпша. І хоч вона збудувала найбільшу силу в світі, то всі знають, що та сила не є ніякою загрозою для нікого.

Бреден ще зазначив, що то замало називати себе „демократичним урядом" чи свої методи „демократичними". Бо не можна бути демократичним і рівночасно позбавляти нарід основних демократичних прав і свобід, чи дурити робітництво „юніями", що не є ніякими робітничими орґанізаціями, а тільки знаряддям диктаторської влади. „А хто служить диктаторови, той скоро стане невільником", закінчив Бреден свої остороги.

З нашого боку можна би додати до тих розумних слів тільки малу пригадку: В часі, як Сталін був у спілці з Гітлером, то покійний президент Рузвелт, говорячи про комуністичну диктатуру у Совєтах, зхарактеризував совєтську „демократію" в подібний спосіб, як це зробив тепер Бреден, коли говорив про націзм і фашизм.

„НЕ МОЖУТЬ ВЕРНУТИСЬ!"

Вітвертий лист „до нікого", поміщений недавно в „Свободі" в перекладі на українську мову, а друкований в „Юкрейніен Віклі" в оригіналі, уже певно прочитаний многими нашими читачами. Ніхто з нас в Америці, як нам здається, не знає професора Володимира Шаяна, автора цього вітвертого листа. Принаймні ми досі нішо про нього не чували. Але й не чували про многих інших, нових, молодих людей, що виросли на українських землях і дійшли в часі війни до такого інтелектуального розвитку, що могли займати університетські катедри і т. п. Та безогляду на те, ким цей автор є, його відкритий лист заслугує на пильну увагу, як своєю оригінальною формою, так і змістом. Це крик роспуки освіченої людини з тонким відчуванням правди і сильним протестом проти нєгуманности і аморальности світа.

Це апель, як бачимо, звернений „до нікого", бо автор відчуває, що той, ніби цивілізований, світ оглух і не чує болю мучених людей. Тому і нема властиво до кого звертатись. Виглядає, що світ остав без сумління, що позбавлений людських почувань.

До кого-ж у таких обставинах говорити, до когож апелювати? Кому вияснити, що цей чи другий не може вернутись у рідний край? Що не може вертати ні як учений, ні як політик, ні як віруючий, ні як українець. Чи взагалі як той, що по людськи відчуває.

Автор твердить на підставі цього, що сам пережив, що людина не може вернути на землю, що є під совєтською владою, якщо не хоче зраджувати свого власного сумління; якщо не хоче упідлятись; і якщо хотілаб служити Богови, чи як учитель передавати учням у школі правдиву науку.

Людина, що вважає себе українцем, каже автор, не може вернутись на свою рідну батьківщину, в Україну, якщо вона такого переконання, що його рідний край повинен бути вільний і самостійний, хоч таке хотіння є природним і проявляється у кожної людини кожного народу в світі. Але те, що є природним у людини в цілому світі, в Совєтах є — злочином.

Життя в Україні, каже автор, є пеклом, перед яким блідне те, що його змалював великий Данте. Було воно пеклом під націстами, є воно пеклом під совєтською владою. З тим пеклом боролись і бориться українські герої.

Але чи це хто в світі бачить, чи це розуміє? — питає автор. І тому, що так є, що цього ніхто не бачить і бачити не хоче, автор промовляє до розпечених пустель, до холодного каміння, до диких скель. А це тому, що не бачить людей, до яких міг би промовляти.

Нам здається, що отсей крик роспуки, отсей письменний документ української трагедії, повинен ввійти глибоко в душі американських українців. Він повинен бути використаний молодим нашим поколінням для поширення його серед серед якнайбільшого числа американців, бо ми віримо, що в Америці знайдуться такі, до яких отся мова роспуки таки приговорить до серця і розуму.

Та в першу чергу вона повинна промовити до нас — американських українців. А зокрема до тих, що тут роджені, що покінчили високі школи, що самі є учителями чи учительками, лікарями, адвокатами, інжинірами і т. п. Це теж й їхній обовязок подбати, щоб голос роспуки українського інтелектуала з української землі не пропав. Це вони повинні дати тому українському інтелектуалови відчути, що його голос доходить принаймні до них, та що вони, хоч України не бачили, але добре знають, яка її доля, та що вона тепер переживає. Це вони мусять тепер дати доказ, що принаймні вони не є камінням, до якого звернене це слово роспуки, але живими людьми з якимись ідеалами, з якоюсь етикою і мораллю.

І ще одно:

Хто приглядається тому, що діється по цій війні з українським народом, той не може мати пошани до теперішньої міжнародної моралі. А вже не знати, що сказати, коли брати під увагу те, що діється з українськими скитальцями. Цеж культурні влади хочуть видати на цілковите фізичне винищення Кремлеви такий людський інтелект, що заховав якусь мораль, якісь ідеали, і навіть у таких трагічних часах як теперішні ще має настільки сили, щоб опиратись большевицькій аморальности, щоб протестувати проти звірств Кремлю і тоталітарної язви, що затроює душу і думку свободолюбної людини.

Ми, американські українці, знайшлися тепер у такому моменті, що якщо є можлива з нашого боку якась поміч у ратуванню українських скитальців, то саме тепер треба вжити всіх наших сил, щоб ту поміч дати. І то не тільки збоку наших центральних орґанізацій, але й від наших громад і парохій, від усіх наших товариств на місцях, а теж і від цілого нашого громадянства, від кожного й кожної з нас.

Не будьмо хоч ми холодним камінням! Промовмо хоч ми. І то масово. І то зараз! Навіть, коли і самі думаємо, що наш голос це теж голос взиваючого у пустині...

Хай принаймні залишиться в історії, що хоч у нас було якесь сумління, якась людськість, коли його забракло у можних світа цього.

Різнородна стратеґія в страйковім русі

Злучені Держави опинилися в гарячці робітничих страйків, які прибирають великі розміри. Всеодно, які є підстави страйкового руху — економічні, політичні чи просто психольоґічні — страйки стають язвою.

Ті, що викликали страйки, мають свої цілі і свою стратеґію для їх осягнення. Хто хоче втихомирити страйкарів, мусить мати свою ціль і свою стратеґію. А хто хоче використати страйки для таких цілей, які не мають нічого спільного з долею робітника чи підприємця, такий має знову свою стратеґію.

Все те поодиноко і злучене разом дає нагоду до застанови для думаючих людей і до якоїсь науки. Отже хоч би з таких мотивів варт розібрати цю стратеґію так, як її представляють знавці.

Треба признати, що уряд поважно занепокоєний страйками. Він робить усі зусилля, щоб „республика не потерпіла шкоди", як говорили давні римляни. Уряд, як репрезентант народу, має на увазі інтерес усіх ґруп, бо вони творять силу нації — держави, щоб довести до згоди сторін у спорі, уряд пробує посередництва й переконування, але взаміну жадає фактів з обох сторін, щоб найти середну дорогу справедливости. Вчасі переговорів показується, що навіть і найліпші зусилля й добра воля не все помагають. Мова тут головно про оці великі страйки в продукції автомобілів, у продукції сталі, та в продукції електричних приладів.

Про цей останній страйк пишуть, що підприємці навіть не пробують говорити з юнією про наладнання страйку, бо не знають, на чім стоять. До такого самого висновку приходить і уряд в справі страйку в автомобілевім промислі. Бо навіть, як би уряд ужив повної своєї поваги і „приневолив" обі сторони погодитися, то ця згода не моглаб бути довго тривала. Йде про те, що обі згадані ділянки промислу опираються на постачанню сталі чи заліза. Як підприємці не знають, яка буде ціна заліза, то вони не можуть дати такої підвишки плати, яка моглаб утриматися, бо з хвилиною зміни цін заліза, вони мусять приноровити відповідно і платню.

Отже уряд не настає тепер на покінчення автомобілевого страйку доти, доки не буде наладнаний страйк у продукції сталі. Тому на цю справу зосереджена повна увага уряду, а негайно потім підуть на чергу інші страйки. Страйк мясарів є окремою появою і його теж трактує уряд окремо.

Про акцію Конґресу Промислових Орґанізацій (СІО), який викликав цілу низку великих страйків, згадується часто, що ця орґанізація хоче в теперішному часі перевести далекосяглі пляни для переміни цілої економічної системи в Америці, а саме, щоб край приняв так звану „пляновану економію". Це щось подібне, як це буває в тоталітарних державах. Це значилоб, що уряд мав би не лише контролю над ціною продуктів, але теж і над ціною праці і над кількістю вироблених продуктів. З тим кінчилась би так звана свобідна конкуренція і перегони між поодинокими фабрикантами.

Сам Конґрес Промислових Орґанізацій про це не оприлюднив ніякої заяви, але зате в закликах поодиноких юній до страйку згадувалося, що страйковий рух „має далеко вищі цілі, ніж сама підвишка платні". Тому треба такі вісти уважати за більше здогадні цілі СІО, для яких страйки мають бути лише засобом. Коли хтось хоче що іншого осягнути, ніж проголошує, тоді теж і вживає відповідних метод, а це теж „стратеґія".

Найдальше йдучі висновки, до чого можуть послужити теперішні страйки висловив голова Комуністичної Партії Америки, Вилйем З. Фостер, на вічу в Медисон Сквер Ґарден у Ню Йорку, скликанім з нагоди 22-літної річниці смерти Леніна. Він цілком вітверто заявив, що тепер прийшов час, коли всі робітники повинні стати плече об плече і перейти до офензиви. „Робітники мають повести боротьбу з далеко більшим войовничим запалом... Вони потребують аґресивної стратеґії. Те, що сталося в Стемфорді вказує на настрій робітників у Злучених Державах!" — кликав Фостер.

До чого комуністична стратеґія має послужити, не треба й казати. Вона має за завдання служити Москві. А чого хоче Москва, не треба й згадувати. Може Фостер боявся вітверто сказати, що він хоче насильно скинути теперішній уряд Злучених Держав, то всетаки кожен слухач розумів, про що йде справа. Питання лише в комуністичній стратеґії, тобто коли прийде час до виконання замаху.

Та найбільш реально зясував теперішній страйковий рух бувший дорадник Краєвої Адміністрації для Відбудови, Доналд Р. Ричберґ. Він виголосив промову вчасі обіду, уладженого Клюбом Екзекутивних Урядників в готелю Рузвелт в Ню Йорку 15. січня і там висловив такі погляди: Теперішні страйки це „зростаюча повінь узаконненої сили і насилля", а як її не спиниться, то вона" доведе до знищення наших свобід".

Про спосіб зарадження страйкам сказав Ричберг таке: „Як що нам потрібне, то не закон для заборони страйків, а закон, який робив би страйк непотрібним, тобто такий закон, який настановляє справедливе поступовання для наладження економічних конфліктів... Одначе „свободу страйків не треба перековувати на сваволю для ломання закону... Необмежена робітнича войовничість приносить необчислені терпіння і необчислені втрати американському народови. Через нищення економічної забеспеки, через підкопування поваги уряду і через засівання ненависти ми сіємо насіння громадянської війни".

Думаємо, що пригадка Ричберґа є начасі. Серед велитенських перемін вчасі війни за звільнення світу з націстівської тиранії назріли різні нові питання до вирішення, між ними й економічні. Нема в світі мозку, який зміг би всі ті трудності наладити через ніч. Треба узброїтися в терпеливість кожному, хто дорожить американськими вольностями і добробутом. І треба кожному з нас дати поміч урядови й тим громадянським установам, які змагають до збереження американського демократичного ладу, а за те цілою силою виступити проти затій чужинних аґентів, які хочуть довести до громадянської війни і серед цього посягнути по диктаторську владу.

О. Б-КО.

ВОСКРЕСНЕШ ТИ!

Тебе я снив Всеславлена, під ранок.
Тоді, як сонце промінем ясним
Вплітає мрію в синій збіг весни.
І всім і всьому на цвіт вділяє право,
Тебе я снив...

І ти уся була вінцем прибрана,
Цвіли твої поля, твої лани
І синь Дніпра загравила кріваво,
Неначе в дзвони сам Сірко дзвонив.

А з Київської Золотої Брами,
Твоїж, твої вихованці—сини
Виводили тебе з осуди храму,
Ґвалтуючи услід: роспни! роспни!
А ти несла хреста під сонцем правди...

Воскреснеш ти, розтерзана, із мертвих!
За сонцем встанеш ранком золотим,
Сама осудиш і скараєш тих,
Що не увірили у твій великий жереб—
Воскреснеш ти!

Тобою гніт світів буде затертий,
Сама спалиш тортури і хрести
І станеш всім попранницею смерти,
Поставиш варту промінем густим!

Та ще прийдуть: самуми, грім і смерти,
Ще жертвенник твій певно не застиг
І я своє трівожне хоре серце
Складу дотліти в нім...

Я вірю в день визволення прийдешний!
Воскреснеш ти!

ІГОР ЗІНИЧ

ШКОЛЯРСЬКА ЛЮБОВ

1)

Мені було вісімнацять років, а надворі кінець травня. Безжурно, радісно, як це можливо лиш по матурі, сходили мені дні на прогульках по горах. День у день я радів осяйними у сонці верхами, купався в зелених травах полонин або мріяв серед струнких смерік. Деколи підходив до колиб і слухав співанок або казок осмалених чабанів. А ввечір, як річка розшумілася, як небо засяло зірками, а місяць повагом котився понад темними борами, я вертався домів, опянілий красою життя.

Стежка, що вела мене день за днем на полонини, проходила горбом, який сторчав за селом за річкою. На тому горбі паслися вівці, а що до села було далеко, вони залишалися там у невеличкій кошарі на ніч. Побіч кошари була й колиба для пастухів. Хоч як часто проходив я коло цієї колиби, ніколи не цікавився її мешканцями. Та одного разу, вертаючися додому ще перед заходом сонця, я побачив при воротах кошари дівчину, що впускала вівці. Струнка, смаглява, а на тлі вечірнього сонця мов в камені вирізьблена русалка, полонила мою увагу. Я мимохіть станув, вдивлюючись у неї, як в якусь зяву.

Заки у мене пройшло перше враження, залунав дзвінкий сміх. Дівчина спостерегла мене і сміючись кликнула:

— А ти що так витріщив сліпаки? Не видів овець, чи що?

Я збентежився і не знав, що сказати. Але дівчина лопотіла вже далі.

— Ти чий? Щоднини волічешся сюди, не знати чого. Не виджу у тебе ні коси, ні грабель, ні сокири.

— Я не тутешній, — і я підійшов ближче. Її чорні великі очі дивилися на мене глумливо та міряли мене від стіп до голови.

—А що дієш? Нетутешній то й не треба робити?

— У мене вакації.

— Вакація? То ти школяр? Але й школярі не сидять на вакацію з заложеними руками. От, наші хлопці-школярі пасуть маржину, греблять сіно, ходять у ліс за дровами.

Я мовчав.

— Та ти такий вже великий та ще школяр? — говорила розсміяна далі.

— Я ходжу до таких високих шікл. Там треба багато та й довго вчитися.

— Ов! То ти десь ладно вмієш писати.

Я всміхнувся. Мені було приємно слухати голосу цієї дівчини.

— Та чому так мовчиш? От, такий учений школяр, а й говорити не годен. Як тебе кличуть?

— Ігор.

— Ігор? Ха, ха, ха. Як смішно. Ти хіба не наш. Я ще не чула такого імени.

— Чому не наш? Багато наших хлопців так називається.

— А я таки не чула. Он, у нашого еґомосця є хлопці, один Володко, другий Славко. У навчителя Ромко, у злісного Стах.

— А я Ігор! — я сказав сердито.

— Чого сердишся? От, сідай тут на вотиння та випиши мені ладно на оцім топірці моє імя і прізвище.

— Як називаєшся?

— Олена Кливович — відповіла тай подала топірець.

Я взяв та став на ньому виписувати олівцем її імя. Увесь час дивилася на мене уважно, слідкувала за кожним моїм рухом. Я скінчив. Взяла топірець, оглянула письмо з усіх боків, врешті запитала:

— А що коротше говориш, — глумився тепер уже я — Олена чи Кливович?

— Та певно, що Олена.

— Отже видиш, коротше, то імя, довши то прізвище.

Оглядаючи підпис стала терти його долонею. Письмо замазалося. Нахмурила пишні, чорні брови:

— Що мені з твого письма? Воно щезне вже завтра, як лише піду росами за вівцями. От, виріж краще ножиком.

Хоч-не-хоч я добув ножа та став різати букви. Робота йшла тяжко, пиняво. Дівчина дивилися тай підсміхалася.

— Овва! Ходиш до якихось високих шкіл, а різати не вмієш! А видів ти, як наші хлопці ладно пишуть свої топірці?

Я не відзивався. Лютий був на себе, що якийсь шіснацятилітній бахур трактує мене абітурієнта як смаркача та ще й жартує собі з мене.

Зайшло сонце. Я скінчив ледви „Олена". Її сестра, десятьлітня дівчина розложила при вході до колиби ватру. Полумя спалахнуло, а на його тлі виглядала моя дівчина як яка лісова царівна. Мене зняла охота поцілувати її. Я підійшов, обняв її та нахилився до її личка.

— Овва, який ти цікавий! Вже й цілувати берешся!

Відштовхнула мене. Мені стало ніяково.

— Бувай здорова.

По її обличчі пробіг ніби жаль, ніби туга.

— Бувай здоров.

Хвилину мовчала.

— А завтра вийдеш сюди?

— Може.

Я пішов. За мною понеслася пісня:

А щож тебе принесло,
Сивий кінь чи весло?
Приніс мене сивий кінь
До дівчини наздогін.

Довго в ніч я не міг заснути. Увесь час я думав про дівчину. Раз з досадою, що вийшов у неї смішний, то знову з захопленням її небуденною красою, її безпосередністю.

Два дні з черги я не виходив в гори. Першого був у священика. Там зїхалося багато молоді і ввесь час пройшов на співах та забаві. Другого дня охопила мене якась нехіть до всього, тому й сидів у хаті. На третій день під вечір пішов шукати дівчини. Застав її як розливала в горшки молоко. Привитала мене відразу згорда.

— А ти чому не прийшов скінчити підпис?

— Не мав часу.

— Ага, сидів коло попівни тай не було коли. Вона ладна. Така білява. Певно брався й цілувати.

Я хотів щось відповісти. Не дала.

— Краще, мовчи. Я знаю вас, хлопців! Кождий ласий на дів-

(Продовження на 4. стор.)

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

(ЗА МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ 1945)

Джерзі Сіті, Н. Дж. З кампанії „Свободи" за $100 жертводавцями, переслав предс. М. Мурашко, $6,000. Н. Горішний $1.

Ню Йорк, Н. Й. Калина Лисюк $1,000, Василь Пуйда $1,000, Злуч. Організації міста Ню Йорку $534.52, укр. прав. парохія св. Володимира $447, Михайло Турайський $250, Тов. Єдність від. УНС. $100, Н. Хомяк $5, п-ство С. Пелц $10, І. Удич (міс. жертва) $10, М. Коваль $5. Разом $3,361.52.

Сиракюз, Н. Й. З.У.А.Д. Комітет (з віча) $862.41.

Олифант, Па. Зл. Доп. Комітет $575, відділ 410 УНС. $15. Разом $590.

Бруклин, Н. Й. Укр. Доп. Комітет (з віча $430. Катерина Горішна $50. Разом $480.

Філядельфія, Па. Еміль Прозен $250, Січ М. Богуславка $160, Від. 42 СУА. $100. Від. 105 УНС. $15, Олена Штогрин $10, Укр. Культ. Центр $10, збірка на конвенції СУА. $64.20 (в тому жертва Й. Ваврова $25), І. Паращак $2, Янурій Цурковський і Антін Цурковський по $5. Разом $621.20.

Вунсакет, Р. Ай. Доп. Комітет при укр. пров. громаді $376.70, Сестр. Преч. Діви Марії при укр. прав. гром. $35. Разом $411.70.

Клівленд, О. Злуч. Організації міста Клівленд $312.50, Гр. Демкович $5, збірка в п. Демковичів $19. Разом $336.50.

Ковтсвіл, Па. Укр. Доп. Комітет $272.

Ембрідж, Па. Від. У. Нар. Помочі $180.50, Доп. Ком. при укр. гр.-кат. церкві $100. Разом $280.50.

Голивуд, Кал. Укр. Тов. Центр $184.

Провіденс, Р. Ай. Доп. Комітет при укр. прав. громаді $245.

Честер, Па. Доп. Комітет при укр. гр.-кат. громаді $200, М. Патушок $5, Г. Матис $10. Разом $215.

Бостон, Масс. Сестр. Пресв. Діви Марії $200, Укр. Доп. Комітет (о. В. Каськів) $150. Разом $350.

Перт Амбой, Н. Дж. Укр. гр.-кат. парохія $150.

Маганой Сіті, Па. Укр. Допомог. Комітет $120.

Пітсбург, Па. Від. У. Н. Помочі $140, Від. 45 Провидіння $10. Разом $150.

Нюарк, Н. Дж. Від. 110 У.Н. Помочі $66.95, по $5: Т. Гаврилюк і В. Слободян. Разом $76.95.

Амстердам, Н. Й. Укр. Допом. Комітет $100.

Джоліет, Ілл. Від. 111 УНС. $100.

Стемфорд, Конн. $42.50.

Мілвіл, Н. Дж. П-ство П. Чопик $25, п-ство В. Горин $10, У.Н. Дім $100, Від. 347 УНС. $62, укр. прав. громада $75. Разом $272.

Ліндора, Па. Укр. прав. гром. $265.60.

Нортгемптон, Па. Збірка, переслав о. М. Мостенський, $117, укр. гр.-кат. парохія св. Івана Хрестителя $50. Разом $167.

Росфорд, О. Укр. гр.-кат. парохія $78.47, У. А. Горожанський Клюб $20. Разом $98.47.

Мекіз Ракс, Па. Укр. Доп. Комітет

Мінеаполіс, Мін. Укр. Доп. Комітет (збірка з віча) $95.35, П. Федорців (збірка) $90, Н. Семотюк $5. Разом $190.35.

Мілвокі, Віс. Укр. Доп. Комітет при від. 103 УНС $100.

Оборн, Н. Й. Укр. Доп. Комітет $77.

Бофало, Н. Й. Доп. Комітет Зах. Н. Й. $10.

Натлі, Н. Дж. п-ні М. Л. Семенина $5.

Алентавн, Па. С. Мешко $1.

Вілтон, Н. Дж. Укр. Доп. Ком. $25.50.

Смітвіл, Па. Укр. кат. Доп. Ком. $45.

Ню Брітен, Конн. І. Селепен, А. Мельник і Т. Копко по $5. О. Брезікі, А. Марущак і Г. Богатчук по $1. Разом $18.

Бронкс, Н. Й. п-ні М. Л. Гамбаль $25.

Карні, Н. Дж. А. Богуцька $1, А. Голяк $2. Разом $3.

Монд, Мін. Т. Квасний $20.

Е. Шікаго, Ілл. Марія Білик $5.

Лічбург, Па. О. Пітик $10, п-ні С. Пітик $1. Разом $11.

Ню Гейвен, Конн. Укр. гр.-кат. парохія $17.95.

Стейтен Айленд, Н. Й. М. Дзера $5.

Бетлегем, Па. Укр. гр.-кат. пар. $84.

Вілкс-Бері, Па. Клюб Матерей $10. Н. Маркевко $5, М. Надольний $1. Разом $16.

Ґарфілд, Н. Дж. М. Спожарський $18.

Дітройт, Міш. А. Блащук $2.

Ґері, Інд. Т. Яніцький $1.

Шіконіфолс, Масс. І. Шило $3.

Фініксвіл, Па. А. Івашин $10.

Ровей, Н. Дж. В. Берко $5.

Мідл Ґров, Н. Й. Іван Пасічник $10.

Карнегі, Па. Від. 136 УНС. $10.

Вілмінґтон, Дел. У. Г. Клюб $50.

Стенфорд, Кал. проф. В. Тимошенко $10.

Кемден, Н. Дж. Укр. гр.-кат. парохія (збірка на зборах) $78.

Темс, В. Ва. М. Магун $15.

Мідлтавн, Н. Й. Л. Гнатів $25.

Монесен, Па. Ф. Янковський $50.

Бердфорд, Па. Н. Демчина $10.

Шікаго, Ілл. проф. І. Барабаш $25. Анна Чуприк $5. Разом $30.

Лос Анджелес, Кал. Ірена Ґонсет $3.

Колчестер, Конн. І. Бусел $5.

Рочестер, Н. Й. М. Юрків $1. М. Юрків $2. Разом $3.

МекҐрегор, Міш. Г. Кушка $5.

Ансонія, Конн. Ю. Ковтко $1.

Павтукет, Р. Ай. П. Бенковський $25.

Шамокін, Па. А. Дроздяк $5.

Стейплетон, Н. Й. Укр. прав. парохія $93.10.

Спрінгфілд, Ор. Степан Паланюк $25.

Ст. Луіс, Мо. М. Кульчицький $5, збірка $10. Разом $15.

Гакетставн, Н. Дж. І. Чиновський $5.

Ґрейт Медовс, Н. Дж. А. Гавриченко $1.70, Ева Дудяк $10. Разом $11.70.

Редінг, Па. А. Тарас $1.90.

Ярдлей, Па. Р. Кузьма $5.

Рачестер Н. Г. Н. Н. $5.

Дюкейн, Па. Від. 17 УНС $6.

Асторія, Л. Ай. С. Гиса $5.

Балтімор, Мд. Доп. Комітет при укр. кат. церкві $29.

Денвер, Кол. В. Олейко $5.

Супіріор, Віск. д-р В. Галич $10.

Разом $17,179.00.

Дальші жертви та членські вкладки посилати негайно на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет.

Члени Союзу Українських-Канадійських Вояків в Лондоні, Англія, дня 11. листопада 1945, ідуть до церкви. Похід очолює капітан В. І. Свистун, з Вінніпеґу, Ман. Перший відділ (платун) веде капітан М. І. Луцик, з Торонто, Онт. Другий відділ веде Лт. В. Л. Стечищин, з Йорктон, Саск. Відділ летунів веде Ф-О. В. Граблюк, з Давфин, Ман. Збоку на ліво стоїть Ф-Л. Б. Панчук.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український Продукційний Відділ А. Ч. Хреста в Ню Йорку.

Переступаючи поріг шестого року свого істнування, Український Прод. Відділ Американського Червоного Хреста, що льокується п. ч. 423 Іст 9-та вул. в Ню Йорку, бажає познакомити ширші кола українського громадянства з його скромною працею, яку впродовж минулого року запопадливі членкині цього Відділу вложили для А. Ч. Хреста і для гуманітарних цілей взагалі.

Відділ наш не є великим щодо числа своїх членів, бо має їх усього кількадесять. А праця його для А. Ч. Хреста в цифрах представляється так:

28 членок посвятили за минулий рік на безкорисну працю 4,183 годин свого часу. За цей час вони вшили та відповідно приготовили до вжитку 1,232 штук різного роду речей. З власного матеріялу вартости понад $300 вшито 421 штук. Воєнного фонду і других жертв для А. Ч. Хреста зібрано в сумі $933. Сюда не зачисляємо того часу, який посвячено на участь у виступах при всіх кампаніях за продаж Воєнних Бондів, за збиранням кровної плязми на ратування від смерти тяжко ранених вояків на бойових фронтах та у всіх інших публичних демонстраціях і походах, що відбувались заходами А. Ч. Хреста. А такі виступи відбувались переважно в дні робучі, рідко коли внеділі чи які свята.

Думаємо, що не зашкодить познакомитись українському громадянству в Америці, а зокрема нашому жіноцтву, що при орґаніузванню Українських Відділів А. Ч. Хреста (яких по наших громадах ще так мало), головну увагу звертається не на велике число членів майбутнього Відділу, а на їхню якість, тобто на їхню працю для цеї установи. Можна мати й тисячі членів, та коли вони не виконують якслід наложених обовязків, то чартеру такому Відділові А. Ч. Хрест не дасть. Навіть, коли даний Відділ вже є правно визнаним через А. Ч. Хрест і має свій чартер, а в продовж одного лише сезону чи якоїсь кампанії занедбає свої обовязки, такий Відділ А. Ч. Хрест розвязує і він перестає існувати. Треба також за всяку ціну уникати всяких жіночих сплетень у Відділі та всяких сварок, непорозумінь і „заздрощів", як це буває між жінками. Бо такі речі також є причиною втрати чартеру А. Ч. Хреста. Заслужене працею правне визнання як Український Відділ А. Ч. Хреста можна дуже легко, але відзискати його вдруге, приходиться незвичайно тяжко. Наш Відділ нажаль вже мав такий „інцидент" в життю свойого існування, то й знає, що це значить. Тому й уважає за відповідне подати від себе маленьку „осторогу" всім нашим жінкам, що у Відділах А. Ч. Хреста конечно треба „менше говорити, а більше працювати".

Подібно як у фабриці робітники, що працюють на „акорд" (від штуки), А. Ч. Хрест вимагає від членів своїх Продукційних Відділів акордової праці. А звісна річ, що в часі другої світової війни А. Ч. Хрест цеї праці мав дуже багато. Міліони всяких бандажів для ранених вояків і всяких інших конечних речей як пр.: — операційні убрання для військових лікарів і доглядачок хорих, мешти для хорого вояцтва по шпитлаях, всяке шпитальне білля, а навіть жіноча та діточа одежа для бідних вдів і сиротів по уплавших в бою мужах і батьках. Все це треба було приготовляти скоро і начас руками, краяти матерію, шити, прасувати, ткати, звивати, пакувати і відсилати до головної кватири А. Ч. Хреста. І всю цю кольосальну працю безкорисно виконували та й ще дальше виконують Продукційні Відділи.

Наш Український Продукційний Відділ в Ню Йорку, зглядно його членкині, почуваються до певної міри гордими, що мали нагоду брати активну участь в тій великій гуманітарній праці в часі цеї страшної і довгої другої світової війни і за всяку ціну старалися держати рівний крок в тій праці з такими Відділами інших національних ґруп, здобуваючи тим в головнім уряді А. Ч. Хреста заслужене признання для українського імени. Кромі того, серед працюючих для А. Ч. Хреста наших жінок як членкинь Продукційного Відділу слідно свойого роду душевне задоволенян. І кожна жінка, а зокрема кожна мати, не зважаючи на домашню працю і своєрідні клопоти, радо віддає вільні хвилі свого часу для А. Ч. Хреста в тім розумінню, бо знає і своїм серцем відчуває, що отой бандаж чи якась друга річ, яку вона приготовляє, може якраз причиниться до вратування життя раненого вояка на фронті, де також знаходиться й її дорогий син чи донечка.

Ще згадаємо, яке саме винагородження одержують членкині Продукційних Відділів за свою працю для А. Ч. Хреста. Наприклад, даємо членкинь нашого нюйорського Відділу. і так: — 20 наших членкинь за свою точність і пильність при праці через цілий рік одержали від А. Ч. Хреста паски або „барс". Кожний такий пасок означує собою не менше як 150 годин праці. Вісім нових членкинь за свою працю одержали як відзначення так зв. шпильки або брошки з червоним хрестом. А жінки, що працювали для А. Ч. Хреста впродовж цілої війни, одержать спеціяльні відзнаки прямо з головної кватири у Вашинґтоні. І це є та вся „заплата", яку дає А. Ч. Хрест жінкам-робітницям, членкиням Продукційних Відділів.

При кінці ще зазначимо, що крім праці для А. Ч. Хреста членкині Українського Продукційного Відділу в Ню Йорку живо інтересуються незавидною долею українських жертв війни на скитальщині. Досі зібрали вони і вислали до Злученого Українського Допомогового Комітету поверх тисячу фунтів в першорядному стані одежі та обуви. Праця в тім напрямі далі посилюється. Вислано також туди покищо одноразову жертву в сумі $100. До Франції вислано жертву в сумі $178 та 50 пакунків з одежею і поживою. Через американського вояка вислано для наших скитальців в Німеччині 25 пакунків.

Ось так менше-більше представляється цілорічна праця тих українських жінок, що є членкинями Українського Продукційного Відділу Амриеканського Червоного Хреста в Ню Йорку.

Катерина Джорджія, предс.

Ф-Л. Б. Панчук, голова Союзу Українських-Канадійських Вояків, підчас зїзду у військовій домівці в Лондоні в днях 9, 10, і 11. листопада 1945, вручає дарунок панні Анні Чернявській. Зліва направо сидять капітан Гренків і капітан Луцик.

ПОШУКУЄМО 290 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

210) Василь Бродський, Кліфтон, Н. Дж.	$ 100.00
Попередно проголошено	20,991,85
Разом	$21,091.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДИ ПРО ІМІҐРАЦІЮ і НАТУРАЛІЗАЦІЮ

Питання: Я хотів би виписати свого племінника до цеї країни. Його батько й мати померли і я є единою близькою йому особою. Мені казали що я маю вислати йому афідевит про підтримку. Що це значить?

Відповідь: Це є заприсягнена заява, яку ви робите, обіцюючи опікуватися вашим племінником по його приїзді до цеї країни, щоб він не був тягарем для держави. В тій заяві маєте подати також відомости про самого себе — адресу, державну приналежність, заняття, банковий рахунок і тому подібне. Вкоротці тяжко подати всі необхідні для того інформації, але наколи напишете до Common Council for American Unity — 20 West 40 St., New York, N. Y., то вони радо вам вишлють необхідні вказівки, чи то в англійській, чи в українській мові, як про афідевит так і про потрібні посвідки про фінансове становище. До листа долучіть поштову марку на пять центів на покриття кошту пересилки потрібних інформацій.

Питання: Я належу до збройних частин Америки. Коли був за морем, заручився там з одною дівчиною. Тепер хочу її перевезти сюди. Мені казали, що жінки вояків мають право приїхати до Злучених Держав на державний кошт. Чи це торкається також наречених, чи вони повинні самі оплатити свою подорож?

Відповідь: Або ви або вона сама повинні оплатити подорож сюди. Держава покриває кошт переїзду жінок вояків, але не їх наречених. Вони мають приїхати, як кожний інший подорожуючий. За переїзд мають заплатити самі, або вояки, що їх виписують, або родичі, чи приятелі. Але вояк може просити свого команданта щоб той допоміг його нареченій дістати місце для переїзду сюди, і наколи це можливо, командир певно не відмовить.

Питання: Мій брат хоче дістати американське горожанство. Нажаль, мушу сказати, що він мав справу з поліцією. Він був заарештований за дрібну крадіж і відсидів шість місяців в тюрмі. Чи це не перешкодить йому дістати американське горожанство?

Відповідь: Так, на підставі того, що ви подаєте, може пошкодити. Той, хто звертається за американським горожанством, має доказати, що впродовж пяти літ до подання аплікації він був порядною, моральною людиною. Зогляду на те, що ваш брат був засуджений, він не відповідає тим вимогам. Він не повинен подавати аплікації на горожанство скорше ніж за пять років від того дня, коли був засуджений.

Питання: Я хочу подавати аплікацію за другими паперами і в звязку з тим маю подати імена двох осіб як свідків. Я знаю дуже мало американців, що є громадянами цеї країни, але моя жінка та її брат є горожанами. Чи можуть вони бути моїми свідками?

Відповідь: Ваш шваґер напевно може свідчити за вас, правдоподібно і ваша жінка може бути свідком. Проте, деякі суди не дозволяють близьким рідним бути свідками, Ви повинні спитати урядовця того суду, де думаете діставати горожанство, які правила там істнують. Чи ваш шваґер жонатий? Якщо він жонатий і його жінка має горожанство цеї країни, вона також може бути вашим свідком.

Загальна Рада — ФЛІС

ЯК ЛІКУЮТЬ ХВОРИХ ВЕТЕРАНІВ?—Многі з наших хлопців вернули до Америки, але не з повним здоровлям, а з потрясеними нервами. Важне, щоб їх тепер відповідно підлікувати. Тут бачимо таких вояків-ветеранів, як вони малюють. Картина знята в Шікаґо в Ветеранс Рігебілітейшен Сентер.

Школярська любов

(Продовження зо стор. 2-го).

чину, а ще як ладна. На топір та кінчи свою роботу.

— Темно стає. Знов не скінчу.

— А коли-ж скінчиш? Знов тебе кудись понесе.

— Не понесе. Прийду завтра-позавтра. Приходитиму, аж скінчу, — говорив скоро, радий, що буде добра притока.

Глянула на мене. Очі на мить заіскрилися.

— Скінчиш, не скінчиш, але сідай тай роби.

Я став довбати. Сіла близько мене. Дивилася на мою роботу, а деколи крадькома на мене.

— Які у тебе білі руки! Аж смішно. Певно й гладенькі.

Діткнула, погладила. Я мовчав. Пильно різав букви.

— Ой, а я й забула. Передвчора ми робили будз. Я приладила маленький і для тебе. Ти певно ще ніколи таке не їв.

Скочила під колибу, принесла будз завбільшки бохоняти. Подала мені:

— Їдж.

— Тепер ні. Аж скінчу роботу.

Знов сіла біля мене. Цим разом уже цілком близенько. Я не видержав. Кинув топірець і обняв її. Не пручалася. Вложила обі руки в моє волосся і стала ним бавитися.

— У тебе таке волосся як листя восени. А очі? Покажи. Ха, ха, ха. Очі як квіте льону.

Я пригорнув її та став цілувати в шию.

— От, таке! В шию цілуєш? Та краще вже в уста. Чи ті великі школярі всі такі смішні?

Я цілував далі: в уста, в очі, в шию.

— Буде вже,б уде. Ти осатанів, чи що?

Вирвалася, пішла ід колибі. Стала розкладати ватру. Розпалюючи співала півголосом:

Зелений дуб, зелений дуб
Зелена ліщина,
Полюбила легіника
Молода дівчина.

Я схвильований підійшов до неї. Хотів знов обняти — поцілувати. Не далася.

— Іди гет! Нема коли цілуватися.

Я розсердився.

— Як іти то іти. Бувай здорова.

— Будь здоров.

Дурна гуска, подумав я, тай пішов.

(Докінчення буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

—o—

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що на річних зборах, 16. січня ц. р., вибрано тойсамий уряд, що був минулого року. Місячні збори будуть відбуватися так як раньше. Проситься членів не легковажити собі плачення вкладок, і платити точно, або прийти на збори, або передавати через других членів, як хто у той час працює, бо товариство має щомісяця великі видатки, бо не тільки, що платить вкладки за довгуючих членів, але ще виплачує бенефіт хорим членам. У всяких справах нашого товариства звертайтесь на адресу секретаря: Walter Kushnir, 204 Virginia Ave., Jersey City 4, N. J.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 27. січня, в годині 12. вполудне, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів і членкиць конечно явитися, бо маємо важну справу до рішення, а це справа болю ,на котрий мусимо вибрати комітет. Контр. комісія дасть звіт за рік 1945. Уряд на 1946 вибрано такий: Йосиф Коцоловський, предс.; Панько Гошко, заст.; Михайло Шаран, рек. секр.; Гавриїл Дацьків, фін. секр.; Михайло Попіль, кас.; контр. комісія: Микола Подвацятий, Іван Лобойко, Михайло Турко; надз. хорих: Іван Рібей, Гери Дзявроник; Мих. Подоляк, сторож на зборах; Гери Дзявроник і Мих. Подоляк, хоружі. Місячні збори будуть відбуватися в тій самій гали церковній в четверту неділю по першім. Усі довгуючі члени, коли не вирівнають свого довгу на цих зборах, будуть суспендовані. — За уряд: Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр., 1018 N. Trumbull Ave.

ПОШУКУВАННЯ

Д-р Володимир Савчак пошукує **Осипа Мисяка і Степана Фіка,** для яких має вістки про їх рідних. Писати: **Д-р Савчак Володимир,** тепер UNRRA D. P. Camp 148, Landeck, Tyrol, Austria. Інші часописи прошу ласкаво передрукувати.

Катерина Скочиляс шукає свого стрия **Федора Скочиляса** з Вишнець, повіт Рудки, котрий виїхав до Америки ще в 1908 році; також пошукує тети **Катерини Скочиляс і Єви і Пазі Скочиляс.** Писати: **Катерина Скочиляс,** Wohn Lager UNRRA, Karlsfeld bei Muenchen, Baiern, Germany.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ПОШУКУЮТЬ

ТЕОДОР САВЕЧКА, син Савки, пошукує **ІВАНА ЧОРНІЯ І ВАСИЛЯ ПРОЦАКА,** мають жити в Ню Йорку, як також **ІЛЬКА МАМЧАКА І ЛЮСІЮ ЛОПАДЧАК** з села Хишевичі, пов. Рудки. Писати: **Theodore Saweczka, a Baxicourt, par Pont St. Maxcene, Oise, France,** або **G. T., 15327 Holmur Ave., Detroit 21, Mich.**

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 20. січня 1946 року помер

ГЕНРІ ПЕТРИШИН,

син Юстини і бл. п. Михайла Петришин.

Похорон відбудеться з дому жалоби, 185 Вашинґтон улиця, Джерзі Ситі, в четвер, 24. січня, в годині 9. рано, і католицької церкви св. Ап. Петра й Павла. Похований буде на цвинтарі Holy Cross.

Просимо родину і знайомих до участи в похороні, якими займається Іван Ковальчик.

ТАРЗАН, ч. 1317. Обвинувачення.

Зібравши лічниче зілля, Тарзан пігнав домів вершками дерев.

Годину пізніше коли печерний чоловік завважав, як Креґ підходить зі сторожами, він зіскочив на землю.

„Стань!" — закомандував Креґ. — „Що це таке?" — запитався Тарзан.

„Ти арештований за вбивство" — відповів холодно поліційний урядник.